

sunt, sed priorem, vt ex actis satis dilucide constat, ægerrime, & non nisi graui conscientia: Cum & scire, asserta iam documenta penes suos subditos, & facile ab eis exigere, & producere potuerint. Non nihil itaque periculi hoc casu subest, ne vel periuriis fenestra aperiatur, vel Comitibus denegetur, quod alias generaliter Appellantibus permittitur.

- Ad primum enim quod spectat, Iudex cautus
 7 † esse debet in deferendis iuramentis, *glossa in c. clericos. verb. redeuntes. de cohob. cleric. & ibi Abb. numero 2. & §. nos igitur Auth. de nupt. Felin. c. Apostolice. num. 2. de except. dicit: Iudicem homicidam fore,*
 8 † cum verisimiliter peieraturo defert: *ex c. ille & c. qui exigit. 22. quest. 5. Menoch. consilio 186. Et residet ea non parum in iudicis arbitrio, vt notant: Bald. Castrens. & Ias. in l. 2. Codice de edict. viduita. tollend.*
 9 Inde Plato † in suis legibus dicebat: Prudens legislator, in iudiciorum executione, iusturadum litigantium prohibebit, vt tam accusatoris intentio, quam defensoris deprecatio, siue iureiurando in iudicii conscribatur.

Secundo vero loco, summis etiam statibus eriperetur, quod infimæ conditionis hominibus, & priuatis, permittitur. Cum facile contingere possit, vt quis sibi persuadeat de bona lite & causa, & in prima instantia se instruat probationibus, quas sibi sufficere arbitratus est, donec lata sententia, euentus aliud docuit. Quo casu, si postmodum deducantur noua fundamenta, & rationes à prioribus dependentes, vberioresque probationes victoriæ seruientes, etiam priuatis appellantis viæ non arctantur: Vix itaque fieri potest, vt summi status Imperij, † durioris sint conditionis, quam priuati: præsertim attento, quando tale iuramentum à parte non petitur.

Si vero Domini putarint, literam ordinationis de rigore hætenus fuisse obseruatam, præiudicioq; nuperrime in causa *Baden cōtra Desferreth*, hoc nostro casu simpliciter insistendum esse, tunc nec ego refragabor.

Saluis.

Aliud.

D.Q. Cum Domino Referente in omnibus, nisi contraria præiudicia nata sint, quod iuramenti huius non habita fuerit ratio: sibi enim imputent status, quod hanc legem sibi ipsis tulerint.

D.Bq. Si grauamina releuantia sunt, vt Referentibus videtur, & noua adiuncta & addita prioribus, placet vt grauamina ad probandum admittantur. Quo ad delationem iuramenti, de nullo præiudicio sibi constat, præter allegatum, *Baden contra Desferreth*. Et quia ibi delatum, poterit etiam comitibus hic deferri.

D.I. Similiter cum Dominis concludit.

V O T V M XXXVII.

In causa Comitum Q.O.

Contra P.

S V M M A R I A.

- 1 De punctis duobus hic principaliter agitur.
- 2 Actorem nostrum super spolio aduersus citatum agere non posse, vnde constat.
- 3 Spoliatus dicitur is, qui cum possideret, deiectus est.
- 4 Possessionis recuperanda duo extrema que.
- 5 Possessionis recuperanda remedium, in quibus sibi non vendicet locum. & num. 6. & 7.
- 8 Ignorantia cum adest, cessat peccati ratio.
- 9 Spoliator quis dicatur & impropriissime & quis proprie. num. 10.
- 11 Possessor vel Successor non præsumitur scire, rem esse vicio violentiæ affectam.
- 12 Ignorantia præsumitur, vbi scientia non probatur: In factio nimirum alieno. num. 13.
- 14 Pupilli patris sui successores, si soluere negarēt pensionem, quam pater soluere consuevit, li. et post obitum eius nunquam soluisent, super spolio conueniri possunt: quod tamen limitatur. num. 15.
- 16 Spoliatio simplex & impropria largo nomine sumpto dicitur spoliatio.
- 17 Spolia simplicia & impropria huiusmodi reformatio Rotvvilensis tit. 5. inter casus reseruat, qui remitti non debent, non constituit.
- 18 Verba de iure principis firmissima esse debent.
- 19 Concessio prima, non secunda valet.
- 20 Princeps contra factum suum propriū veniens, contrariamq; concessionem faciens, prima valebit concessio, & non secunda.
- 21 *Echehaff* Rotvvilensium non loquitur de omni genere violentiarum, sed magis de vi compulsiva, ablatiua, vel expulsiua: Quare actio hoc loco competit. numer. 22.
- 23 Interdictum recuperanda quare hoc in casu non habeat locum.
- 24 Oblitio post longum tempus scilicet decem Annorum præsumitur.
- 25 Possessio ciuiliis, qua animo retinetur, decem annis amittitur.
- 26 Ecclesia non moritur.
- 27 Ecclesia præiudicatur, propter negligentiam prelati non repetentis rem Ecclesiasticam: Sicut & dolus & violentia eius nocet Ecclesie. numero 28.
- 29 Ecclesia interdum potest petere restitutionem integrum, vel ipsum negligentem conuenire.
- 30 Spoliatio vel violentia in iudicium deduci non potest, cum de nulla possessione constet.
- 31 Priuilegium posterius, cui clausula, ex certa scientia: plenitudine potestatis: motu proprio: & c. inserta sunt, derogat priuilegio priori concessio.
- 32 Priuilegium ob remunerationē & bene merita concessum, & sic ex iusta causa, transit in contractum, fitq; irreuocabile, nec ei doli exceptio obstat.
- 33 Priuilegium derogatorium in specie est probandum.
- 34 Verba relatiua sæpius repetita repetitionem faciunt omnium præcedentium cum qualitatibus suis.
- 35 Clausula derogatoria noua Reformationi Rotvvilensi inser-

- inserta, à statibus Imperij vt sua, nondum est approbata.
- 36 Clausula illa generalis, non obstantibus quibuscunque priuilegiis &c. nō est sufficiens ad tollendum exemptionis priuilegium alterius, cum clausula derogatoria: Et quid vltra requiratur. nu. 37.
- 38 Priuilegium dicitur per viam legis concessum, quando est generale.
- 39 Priuilegium Rotvvilense nouissimum, siue reformatio. quare remaneat simplex priuilegium, nec in legem generalem transeat.
- 40 Feudum non tribuit iurisdictionem.
- D**. L. Referens. De duobus punctis principaliter agitur. Primo, quod sententia contra exceptiones prolata. Secūdo, quod non causa spoliū sit.
- An probata?
- Si merita concernantur, apparebit, Actorem super spolio aduersus citatum agere non potuisse. Primo, quod ex narratis libelli patet, Actorem nūquam in possessione desj Zehenden zu B. fuisse. Eumque d. decimas eo loco nunq̄ subleuasse: Et sic non potest dici spoliatus: quod is dicitur, qui cum possideret, deiectus, est. §. recuperanda. de interd. l. i. §. deicitur. de vi & vi armat. Quin imo Reum, eiusque hæredes, ab Anno 39. in possessione vel quasi, d. decimas subleuadi fuisse, & hoc quidem de cōsensu & voluntate primordialis Actoris, tunc temporis commendatoris, zu Strassburg vt patet ex articulo libelli 12. Qui articulus patefacit, eum patre nostrorū minorrennium actum esse, vt is zu Fischols/ nomine d. ordinis Controuersam auenam subleuaret, & porro Argentinx Commēdatōri pro ea pecuniam, vel aliud traderet. Quin ergo potius nō agit, vt illa conuentio, ceu cōtractus cum patre, à suis hæredibus compleatur. Si habet ergo Reus ab Actore, vel eius antecessore, eam possessionem, vel quasi, perperam allegat, eum spoliase. Et sic duo extrema illa, recuperandæ possessionis, desunt; possessio scilicet, ex parte Actoris, & Turbatio, ex parte Rei. c. cum ad sedē de vestit spoliat. Cum ergo pater non spoliavit, nec super spolio vnquam conuentus fuit, vanum est, eius successores & hæredes tanquam spoliatores, velle conuenire, maxime cum iure prouisum sit, quod remediū, eius interdicti, locum sibi non vendicet, contra successorē, quod qui ignorat, possessionem esse viciōsam, Menoch. de recup. poss. remed. 16. n. 10. & seq. Quin contra singularem successorem quod scilicet in viciosa possessione succedentē, non dari hoc interdictum, tradit Menoch. ibid. prout non conceditur contra successorem, quod qui ex post facto cepit habere scientiam violentiæ: Ripa c. saepe. de restitut. spoliat. numero 41. Cepol. consil. 6. col. um. 4. Menoch. d. loco. nu. 10. Quia aliæ actiones aduersus tales successores cōpetunt. Et cum adest ignorantia, cessat peccati ratio, ob quam hoc remedium inuentum est. Possessor etiam, quod in quem ex post facto superuenit mala fides, & rei alienæ

scientia dicitur impropiissime spoliatus l. sed et si. §. etiamsi ante de petit. hered. Spoliator enim, quod seu prado, is proprie dicitur, qui scit rem ad se non pertinere, nec possidendi causam habere: quod contingit, præsertim, cū is, per vim deiecto possessore, ingressus fuerit possessionem: d. l. sed et si. §. quod autē. Quod hic nec à defuncto patre, minus vero ab ipsius hæredibus, Reis conuētis, factum apparet, aut factum esse narratur. Et ex quo Rei nostri conuenti, adhuc minores, præsumuntur ignorare possessionis & d. auenæ vicium, in qua successerunt, & ad cuius possessionem, vel quasi, peruenerunt: Cum & alias possessor, vel successor, quod non præsumatur sciuisse, rem fuisse vicio violentiæ affectam: Menoch. d. remed. 27. & seq. Quia ignorantia præsumitur quod vbi scientia non probatur. c. præsumitur. de reg. iur. in 6. ibi Dim. Quod intelligitur quod in facto alieno. lege finali in fine. pro suo. Aliud sane dicendum esset, si nostri pupilli, quod patris sui successores, negarent soluere pensionem, quam pater soluendo consuevit: Quia tunc, etsi nunquam soluissent post obitum sui patris, super spolio conueniri possent: Menoch. de recup. poss. remed. 1. numero 89. Quod tamen etiam non procedit, quod quando talis spoliator præstationis vellet probare titulum legitimum non soluendi vel præscriptionem immemoriam, vel priuilegium non soluendi. Ita in terminis de decimis, Corset. in reg. quod spoliat. ante omnia. fall. vit. Verisimiliter vero nostri Rei conuenti, titulum habere poterunt. Et ex assertione Actoris ipsiusmet patet eos, præscriptione se defendere posse: cum plus quam per 30. Annos d. auenæ annuam præstationem non soluerunt.

Iam, vt maxime constituamus, citra tamē veritatis præiudicium, spoliū ob negatam solutionem commissum esse, hæredesque ob id conueniri potuisse: Tamē negatio istius auenæ præstationis non inducit casum reseruatū, scilicet ein Ehehafft/ & qui remitti non debeat: quia simplex & impropria, quod largo scilicet sumpto nomine, spoliatio est: quæ alias dominij exceptionem admittit, & largissime spoliator dicitur, &c. lege si ex stipulatione. de acquir. poss. Menoch. dicto loco numero 110. Reformatio vero Rotvvilensis, quod titulo 17. §. huiusmodi simplicia, & impropria spolia, inter casus reseruatos, qui remitti non debent, non cōstituit, vt ex casu 26. patet, in verb. Aber schlechte Turbirung/ vnd Betrübung/ so sich etwann vnder den benachbarten zutragen/ damit nicht gemeint seyn sollen. Quod ipsum Procurator Actoris Replicando, contra die Abforderung/ disertis verbis profitetur, daß die Gewaltthätige Entsehung Sachen/ von Hoffgerichts Freyheiten nach ic. Referendo se ad eandem reformationem. Deinde, cum prætensum spoliū non sit, non reseruari, sed ad instantiam & auocationem comitis remitti debuit.

Concludit male iudicatū, bene appellatum. Ideo non opus, multum disputare, an Hanonense priuilegium fori, per Renouationem Rot-

vvilens. quoad casus, in ea referuatos (quos Eshaffittin/vocant) sit sublatum: quia sufficit, quod in cōmunibus casibus subsistat, prout subsistere Actor palam in Replica, contra auocationem fatetur. Quamuis etiam hoc comitis priuilegium, quod ad casus in eo referuatos, noua reformatione nō obstante, firmum robur habere existimet, propter multifarias clausulas derogatorias, ibi insertas. Et quod de iure principis, † verba firmissima esse debent *c. ad Apostolica. de re iudic. Mynsing. obser. 17. cent. 1.* Et quod concessio prima, 18 † non secunda, valeat: Cum reuocando præsumatur circumuentus, ex obliuione, vel facto impetrantis, etiam si id faciat motu proprio: *Decius consilio 286. nume. 4. 5. 6. Alexand. consilio 122. num. 26. vol. 4. Roman. cons. 298. per tot. Mynsing. obs. 61. cent. 3.* Vnde si veniat contra factum suum proprium, 20 † & contrariam faciat concessionem, prima valebit, & non secunda *Dd. vt supra & ex aliis argumentis, ab Aduocato Comitis, sub num. 17. adductis.*

Quod vero Comes noster suos vasallos auocare potuerit, ei tribuit priuilegium Fridericus III. Et declara: Maximili. II. quæ habet, quod Comes etiam suos vasallos auocare possit, sine discrimine, quo genere actionis impediti fuerint. Conuentos vero suos vasallos esse, satis doctum esse: nec hoc inter partes disputat: nec Reus contradicit auocationi.

Concludit auocationem locum habere, male iudicatum, bene appellatum, reformando priorem sententiam, cum expensis.

Aliud votum in eadem causa.

D. Bq. Correferens: Parat, male denegatam remissionem, propter priuilegium Comitis.

An elisa?

Repetit dicta aduocati argumēta: Item, quod non actum super spolio. Deinde, Eshaffittin/Rotvilensium, † non loquitur de omni genere violentiarum. Sed magis de vi compulsua, ablatua, vel appulsua, vbi aliæ atque aliæ dātur actiones, † quam de vi inquietatiua, vel turbatiua, vt vt possidetis agitur: *glossa in l. ext. at. quod met. caus. & c. ad audientiam. verb. causa eodem tit. Menoch. in pralud. recup. numer. 38.* Et qualiter quid dicatur vi possessum. *Bartol. in l. 4. §. si fundum. de vsucap.* Nostro autem casu nulla eiusmodi vis commissa est, & magis in omittēdo, quam faciendo peccatum videtur.

23 Tertio, Interdictum recuperandæ, † non locum habere: quia, vt Actor fatetur, nulla facta receptorum fructuum compensatio, ita vt ciuilibus & naturalis possessio simul amissa dicatur.

24 Nam post longum tempus, † scilicet decem Annorum, præsumitur obliuio, vt communis opinio est *Doctorem: Vafq. lib. 2. c. 61. numero 6.* Et quod 25 possessio ciuilibis, † quæ animo retinetur decem Annis amittatur, *Menoch in 7. remed. recup. possess. numero 25.* Et si, tanquam vacans, ab alio possidetur, non dicitur vi possessa *Bartol. in d. l. si fundum.* Imo, quia est in possessione vel quasi cōtra quam est ius commune: Tamen adhuc est in ea tuen-

26 dus, si aduersarius tolerabat, & dissimulabat, seu patiebatur aliquandiu: Quia ex tali patientia illi, qui suam intentionem fundatam habebat, videtur ius possessionis amisisse idque in possessionem migrasse, vt iam de possessione agi non possit, sed tantum de proprietate: *Vafq. d. lo. c. 8. §. n. 12.*

Nec obstat, quod dominium & possessio sit apud Ecclesiam, & nomine Ecclesiæ possideatur, & Ecclesia † non moritur. *c. non super. ibi Innoc. de causa possess. c. in literis. in fin. de restit. spol.* Qui respondetur, quod propter negligentiam prælati, † non repetentis rem Ecclesiasticam, præiudicatur Ecclesiæ. *c. placuit. 16. quest. 4. c. 1. de prescript.* Sicut & dolus † & violētia eius, nocet Ecclesiæ. *c. cum dilectus. de ordin. cogn. Afflicti. & iterum si celericus. num. 7. in fin. in tit. de cap. Corrad.* Vnde etiā Ecclesia † interdum potest petere restitutionem in 29 integrum, vel ipsum negligentem conuenire, *glossa d. c. placuit. verb. pertinent.* Cum itaque de nulla Actoris possessione constet, † merito nec violentia, vel spoliatio in iudicium deduci potest, adeo vt male in eo se fundet sententia. 30

Quarto, posito, de mero hic spolio agi: Tamen quia Comes etiam in hoc, sicut in omnibus Eshaffittin/priuilegiatus est cōtra Rotvilenses, nihil releuare potest.

Secundo, opponitur, Rotvilenses antiquius habere priuilegium, de non remittendis causis der Eshaffittin. Respondetur: quod licet Comes ante Annos 16. primum nactus suum priuilegium, & sic Rotvilense antiquius sit: Pluribus tamen modis per id derogatum est. Primo: † coniunctis simul sequentibus clausulis, *ex certa scientia: plenitudine potestatis: motu proprio:* de quibus in replicis, & per *Dd. ibid. allegatos.*

Secundo: quod ob remunerationem, † & bene merita cōcessum, & sic ex iusta causa, id quod transit in contractum, & sit irreuocabile, nec obstat exceptio doli. *Grammat. decis. 65. numero 24. Iohann Zephal. consilio 58. nu. 82. lib. 1.* Tertio per clausulam: idque in specie contra Rotvilense priuilegium, vt *supra ostensum.*

Tertio opponitur: Rotvilenses ab immemoriali tēpore in possessione fuisse, denegandi eiusmodi remissiones. Respond. quod in specie † hoc non probatum de *Hanauto*/multo minus 32 in facto simili, quando scilicet de nulla vi, nec possessione, vel quasi, constat.

Quarto: priuilegium Comitis non habere clausulam cassantem, respectu Rotvilensis priuilegij: Quia contrarium patet ex eo, quod illud in specie, respectu *Kottweyl*/impetratū sit: Ergo clausula derogatoria sequens, non minus de illo ipso iudicio, quam de aliis intelligi quoque debet: atque ita satis specificè eidem derogatum est: præsertim hoc casu, vbi extensio Maximiliani ad solos Rotvilenses extenditur. Quo etiam pertinent verba d. clausulæ derogatoriæ: *Das ob eynverleibter Keyserlichen Confirmation/ Declaration vnd Erklärung wiederwertig seyn/ & illa sæpius repetuntur.* Nam eiusmodi verba relati-

In causa A. contra Ciuitatem Imperialem T.

S V M M A R I A.

34 *ua*, † repetitionem faciunt omnium præcedentium, cum qualitatibus suis, *Bart. in l. 1. §. hoc interdicto. in fin. de postuland. l. talis scriptura. de reg. iur. Paris. consil. 78. n. 43. volum. 1. Curt. consilio 156. numero 7.*

35 Quinto: noua reformatione Rotvilâ † priuilegiatam, cum clausula derogatoria. Respondet: illam à statibus nondum vt suam, approbatam, & dominos hæctenus semper dubitasse, nûm in iudicando sequenda sit. Deinde clausulam illam generalem, † non obstantibus quibuscunque priuilegiis, &c. non esse sufficientem, ad tollendum exemptionis priuilegium Comitum, cum clausula derogatoria: Sed etiam necesse fuisse, de

36 ista clausula † facere specialem mentionem, & quod illi derogatum esset in specie: *Felin. cap. accedentes. numero 4. de præscript. Ruin. consilio 226. numero 5. 6. 7. 8. volum. 1. Zephal. dict. consilio numer. 84. Ruin. consilio 196. libr. 1.*

Nec obstat, quod secundum priuilegium tollit primum, habens etiam clausulam derogatoriam, *Calderin. consil. 11. Ruin. d. consil. 226. Felin. d. loco.*

38 Respondetur enim, † quod tunc diceretur per viam legis concessum, quando est generale: *Ruin. d. loco. num. 12. notatur in auth. quas actiones Cod. de SS.*

39 *Eccles. Rotvilense autem nouissimum, † siue reformatio, non est tale, eum tantum contemplatione certi loci, id est, dicti Iudicij concessum. Ideo remanet simplex priuilegium, nec transit in legem generalem, l. 1. de consil. princ. l. 3. ibi Bald. C. dell. Calderin. in d. consil. loquitur de lege generali. Ita Ruin. d. numero 12.*

40 Præterea cum feudum † non tribuat iurisdictionem: Ita etiam verba priuilegij, vbi loquitur de *Eshenleuten* / non loquitur de aliis vasallis, quam qui coram eius *Hoffgericht* conueniuntur. Sed priuilegium loquitur indistincte, licet forte liberû sit vasallis, se subiicere eius iurisdictioni, vel non: Et casu hoc, nolint, tamen in eo militat priuilegium, quod in Rotvilensi iudicio conueniri non debeant.

Concludit, ex quo verba priuilegij Comitum, ad omnem casum, clara sunt, & per illud Rotvilensi penitus derogatum: & intentata actio, vel potius factum ipsum, ad spoliū verum, proprie intelligendo, & prout verba Rotvilensis priuilegij, & antiq. Ordin. Sonant, propter defectum possessionis, recte accomodari non possit, male iudicatum, bene appellatû, vnd daf die Hauptsach an gebührende Orth zu remittieren / als wir sie auch hiemit remittieren / & compensatis expensis, cum Appellatus pro se habeat Reformationem: Item, quælibet turbatio ibi pro spolio, licet improprie, & abusiue accipiatur, & pro *Eshaffst* arripiatur. Sicut in multis iniuriarum causis factum, & semper contra *Rotweyl* iudicatum in Camera.

D. I. Cum Referentibus: Expensas vult compensare

D. G. & S. Pariter

1 *Articulos impertinentes, vel irrelevantes Iudex ne quidem cum clausula: Saluo iure impertinentium & non admittendorum, admittere debet, alias litem faciat suam. Contrarium. num. 5. Ratio eius ibid.*

2 *Confessione iudiciali, nulla probatio fortior inueniri potest.*

3 *Ad iudicis officium pertinet curare, vt finis litibus imponatur.*

4 *Defensio habet vim exceptionis, estq; iuris naturalis.*

6 *Superflua admittere securus est, quam necessarium reicere.*

7 *Iudicis pars illa, que minus onerosa est vtrique litiganti, & per quã vtriq; consultitur, semper eligenda est.*

8 *Appellationem, in dubio iudicatur, non esse desertam, quia vtrique parti consultitur, & ius alicuius non leditur.*

9 *Probationes & allegationes non audire, periculosum est. Itemque Aduocatos partium. num. 10. Ratio eius. num. 11.*

12 *Probatum vbi non satis, ibi nec tuto pronunciari potest.*

13 *Probationes in causa inducere, est officium partis, non pertinet ad officium iudicis.*

14 *Iudex cito pronuncians, non præsumitur bene iudicasse.*

15 *Iudex post conclusionem in causa etiam dubia mouere potest.*

REFERENS putat submissum super admissione articulorum defensionalium, 22. Ianuarij & 27. April. Anno 74. productorû. Quinimo Actores definitiue submiserunt 18. Ianuarii, Anno 76. petendo, daf *Begentheil auch beschließen soll.* Hocque vt faciat, *Wildhelm* 15. Febr. petiit tres menses. Sed *Rieff steck* noluit tantum tempus concedere. Vnde 17. Februarij Anno eodem, per sententiam d. *Wildhelm* præfiguntur 6. *Wochen / auff mündlichen Beschluß / 18. Ianuarij beschehen was sich gebürt zuhandlen / sub comminatione, daf die Sach in demselben Puncten für beschloffen angenommen seyn soll.* Inde 14. Martij d. *Wildhelm* dicit, se velle ad proximam concludere, prout 27. Martij in pûcto defensionalium concludit, petendo: eos ad probandum admitti: In puncto der Probationschrift / repetendo 18. Ianuarii angethanen Beschluß / auch den 11. Martij, Anno 75. Concludendo.

Et omisissis superfluis, dicit conclusiue, non esse admittendos articulos defensionales: quia ex tenore eorundem manifeste patet, quosdam esse repetitos ex libello: quosdam in responsionibus ad eundem affirmatos: aliquos captiosos, illatiuos, nonnullos iuris: reliquos vero omnes impertinentes, & irrelevantes, vnde probati,

non